

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

w sprawie **R. S.**

skazanego za czyn z art. 284 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 października 2024 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 17 marca 2022 r., sygn. akt V Ka 253/22

utrzymującego w mocy

wyrok Sądu Rejonowego w Kwidzynie

z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt II K 1064/19

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o
zobowiązaniu R. S. do naprawienia szkody i w tym zakresie
przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi
Okręgowemu w Gdańsku.**

[J.J.]

Tomasz Artymiuk Dariusz Kala Paweł Wiliński

Sąd Rejonowy w Kwidzynie, wyrokiem z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt II K 1064/19, uznał oskarżonego R. S. za winnego przestępstwa z art. 284 § 1 k.k., skazując go za to na karę 100 stawek dziennych grzywny i ustalając wysokość jednej stawkiiennej na 40 złotych, a na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do zapłacenia na rzecz Banku Spółdzielczego w B. Oddział w K. kwoty 43.000 zł tytułem naprawienia szkody.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 17 marca 2022 r., sygn. akt V Ka 253/22, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od tego orzeczenia, w całości na korzyść skazanego R. S. , wniósł Prokurator Generalny, zarzucając:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na zaniechaniu przez Sąd Okręgowy w Gdańsku rozważenia i ustosunkowania się do zarzutu naruszenia przepisu art. 415 § 1 zd. 2 k.p.k. zawartego w apelacji obrońcy oskarżonego oraz nieuwzględnieniu okoliczności wynikającej z dołączonej do apelacji kserokopii nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 14 marca 2017 r., sygn. akt I Nc 1197/17 wydanego w stosunku do pozwanego R. S. , w następstwie czego doszło do utrzymania w mocy wyroku Sądu I instancji, wadliwego w zakresie rozstrzygnięcia w przedmiocie środka kompensacyjnego, zawartego w punkcie II części dyspozytywnej wyroku Sądu Rejonowego we Kwidzynie z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt II K 1064/19, o zobowiązaniu oskarżonego na podstawie art. 46 § 1 k.k. do zapłacenia na rzecz Banku Spółdzielczego w B. Oddział w K. kwoty 43.000 złotych tytułem naprawienia szkody, gdyż o roszczeniu wynikającym z popełnienia przestępstwa wcześniej prawomocnie orzeczono w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Grudziądzu - pierwotnie nakazem zapłaty z dnia 14 marca 2017 r. o sygn. akt I Nc 1197/17, a następnie prawomocnym wyrokiem z dnia 14 czerwca 2019 r. o sygn. akt I C 36/18, co skutkowało rażącym naruszeniem art. 46 § 1 k.k., na skutek zaniechania przez Sąd meriti - z obrazą art. 366 § 1 k.p.k. oraz art. 167 k.p.k. - dokonania ustaleń i

sprawdzenia okoliczności faktycznych niezbędnych dla prawidłowego orzekania w przedmiocie środka kompensacyjnego, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia klauzuli antykumulacyjnej określonej w art. 415 § 1 zd. 2 k.p.k.”.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku i przekazanie sprawy wymienionemu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Charakter zaistniałego w sprawie uchybienia uprawniał do uwzględnienia kasacji w całości w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Należy przyznać rację stanowisku skarżącego, że Sąd Okręgowy w Gdańsku zaniechał należytego rozważenia i ustosunkowania się do zarzutu naruszenia przepisu art. 415 § 1 zd. 2 k.p.k. zawartego w apelacji obrońcy oskarżonego w pierwszym jej punkcie. Sąd Okręgowy ograniczył się w kontekście powyższego zarzutu do konstatacji, że Sąd Rejonowy powinien był ustalić, że w obrocie prawnym istnieje prawomocny nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Grudziądzu w sprawie I Nc 1197/17, dotyczący roszczenia Banku Spółdzielczego w B. wynikającego z zawartej w dniu 27 czerwca 2014 r., pomiędzy w/w Bankiem a R. S. umowy o kredyt gotówkowy nr [...] (k. 374v). Sąd odwoławczy nie skomentował jednak w żaden sposób konsekwencji tego uchybienia, naruszając w ten sposób obowiązek rzetelnego rozpoznania apelacji, o którym mowa w art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.

W realiach tej sprawy Sąd Rejonowy w Kwidzynie pominął podnoszoną przez jednego ze świadków okoliczność, że Bank Spółdzielczy w B. dochodził swoich roszczeń wobec pozwanego R. S. na drodze postępowania cywilnego i zaniechał przeprowadzenia dowodu z akt wskazanej sprawy cywilnej Sądu Rejonowego w Grudziądzu. Uzasadniając zaś orzeczenie środka kompensacyjnego ograniczył się do przytoczenia treści art. 46 § 1 k.k. i faktu, że szkoda nie została naprawiona. Sąd odwoławczy nie podjął próby konwalidowania tego stanu rzeczy, mimo wyraźnego sformułowania powyższego w pierwszym zarzucie apelacji i dołączenia do niej kserokopii nakazu zapłaty wydanego w sprawie I Nc 1197/17.

Tymczasem z lektury akt Sądu Rejonowego w Grudziądzu o sygn. I C 36/18 (poprzednia sygn. I Nc 1197/17) wynika, że zarządzeniem z dnia 22 września 2017

r., sygn. akt I Nc 1197/17 (k. 55 akt o sygn. I C 36/18), uchylono zarządzenie stwierdzające prawomocność nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w dniu 14 marca 2017 r., sygn. akt I Nc 1197/17, nakazującego pozwanemu R. S. , aby zapłacił powodowi kwotę 48.712,12 zł wraz z odsetkami umownymi oraz kwotę 3.026 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (k. 24) oraz uznano sprzeciw wniesiony przez pełnomocnika pozwanego R. S. od powyższego nakazu zapłaty za wniesiony w terminie. Sąd Rejonowy w Grudziądzu, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 maja 2019 r. sprawy z powództwa Banku Spółdzielczego w B. przeciwko R. S. o zapłatę, wyrokiem z dnia 14 czerwca 2019 r., sygn. akt I C 36/18, zasądził od pozwanego R. S. na rzecz powoda Banku Spółdzielczego w B. kwotę 48.712,12 zł wraz z odsetkami umownymi naliczanymi w stosunku rocznym według zmiennej stopy procentowej stanowiącej czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, nie wyższej jednak niż dwukrotność wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, poczynając od dnia 1 marca 2017 r. do dnia zapłaty (k. 140). Wyrok ten uprawomocnił się z dniem 8 sierpnia 2019 r. (k. 147).

W dniu orzekania przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie w niniejszej sprawie, tj. 30 listopada 2021 r., zrealizowane zostały zatem przesłanki określone w art. 415 § 1 zd. 2 k.p.k. zakazujące orzekania w stosunku do oskarżonego R. S. środka kompensacyjnego w postaci obowiązku naprawienia szkody w kwocie 43.000 zł na rzecz Banku Spółdzielczego w B., niezależnie od kwestii wyezgekwowania uprzednio orzeczonego obowiązku. Wbrew jednak *ratio legis* klauzuli antykumulacyjnej z art. 415 § 1 zd. 2 k.p.k., aktualnie w obrocie prawnym w zakresie dotyczącym R. S. funkcjonują dwa tytuły wykonawcze dotyczące tożsamego podmiotowo i przedmiotowo roszczenia, związanego z udzieleniem mu przez Bank Spółdzielczy w B. Oddział w K. kredytu gotówkowego nr [...].

W tym stanie rzeczy należało uchylić zaskarżony wyrok w zakresie dotyczącym orzeczonego środka kompensacyjnego i sprawę R. S. przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku, który uwzględniając powyższe rozważania i szczegółową treść kasacji Prokuratora Generalnego, rozpozna ponownie apelację, w szczególności uzupełni postępowanie dowodowe

przeprowadzając analizę akt postępowania cywilnego I C 36/18 w niezbędnym do rozstrzygnięcia zakresie i wyda orzeczenie zgodne z prawem.

W związku z powyższym, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]

[ał]

Tomasz Artymiuk Dariusz Kala Paweł Wiliński